

ci proce Institutionis hereditariae inter conjuges, rationem, & legum fundamentis propugnatae jucunda animi applicatione perlegi, & profecto ingenae fateor, nunquam mihi occurrisse punctum hoc, aut pro executione in praxi, aut pro doctrina in studiis; insuper fateor, quod cum in familiari congressu illud inaudissem, atque etiam quid circa illud in hac Urbe circumferretur, semper insubsistentem judicavi mutuae hanc institutionem in praedictum superstitis Matris, tum propter principia generalia, quae statim mentis obversantur, tum propter legem municipalem sextam Tauri jam nunc recollectam. Ceterum perlectis solidissimis fundamentis, & eximia doctrina, quae in disputatione in favorem praedictae clausulae ab ipsius Autore non minus in Theologia, quam in utroque jure omnium plausa

*Hae, si displicui, fuerint solatia nobis.  
Hae fuerint nobis premia, si placui.*



QUAES.

dexterrimo Magistro expenduntur, nihil aliud exequi possum, quam recantare Palinodiam, censoque opinionem hanc tam in docendo, quam in judicando esse tutissimam, & maximae probabilitatis, atque ita subscribo, &c.

60 In idem judicium sententiamque plenè, ac planè ferunt litteratissimi alii in jure Magistri, ad quorum calculum, aut consultationis, aut curiositatis ergò, impolitum hoc opusculum pervenit. Illud ego sapientiam censurae ingenuae animi demissione subicio; solumque pro illius defectibus excusationi obtendam, illud nimirum compactum fuisse ab homine, non Jurisprudenciae, sed Theologiae pensis numeris vi ratione assidue dedito: quo veniam me assequuntur iri non diffido; & quae obtenta, usurpare valeam Martialis illud

## QUAESTIO SECUNDA

AD LEGEM DECIMAM TAURI.

UTRUM FILII NATURALES IN CONSORTIO FILIORUM legitimorum possint lucrari ex testamento paterno aliquid ultra quintum bonorum patris.

§. I.

STATUS QUÆSTIONIS  
aperitur, & aliqua pro illius  
decisione praemittuntur.

ANIAM quaestioni huic exhibuit casus, qui in facti contingentia in hunc modum evenit. Titius, avitâ nobilitate insignis, divitiisque non vulgaribus affluens, & ex legitimo matrimonio filiis tribus susceptis, cum supremas tabulas gravi morbo oppressus conficeret, inter alia, quae cum executoribus testamenti sui transiebat, communicavitque, ut post mortem suam in vi ultimae voluntatis exequerentur; illis adaperuit, se antequam matrimonium inisset, tres naturales filios progenuisse, masculos duos, feminam aliam, voluntatemque suam esse, ut si maritus ad Sacerdotii culmen eve-

hi velent, tunc sufficientes congrua ex bonis suis detraheretur, qua Beneficium Ecclesiasticum collativum pro unoquoque institueretur: feminae verò naturali filia, si sanctimonialium institutum, vitamque Monasticam amplecti decerneret, tunc necessaria dos, sumptusque pro ascensione pii voti illi consignarentur. Hoc pacto concepto testamento, fatis tandem concessit. Exequutores autem supremi hujus judicii, cum ad inventarium bonorum defuncti, ut mos est, accederent, illudque demum conficerent, liquido compererunt, quintam bonorum partem, deductis expensis funeris, & aere alieno, neutiquam sufficere prodotibus, tum ad Beneficia Ecclesiastica, tum ad statum religiosum pro filia: subindeque, ut voluntas hæc patrisfamilias effectum sortiretur, profus necessarium esse, detrahere ex portio.

Ecce

tio.

tionibus filiorum legitimorum summam aliquam, quo illorum hereditas diminuta irer. Unde difficultas, & quidem non spernenda, emeritum scilicet voluntas hæc testatoris in favorem filiorum naturalium, valida censenda esset? An verò nolitas roboris, ac momenti? vel alii terminis; An quantitas requisita pro dotibus superans quintam bonorum partem suppleri possit ex asse bonorum cum præjudicio filiorum legitimorum? Et relictis supervacaneis digressionibus, quæ obvia sunt, nulloque pene labore apud quemque ostenduntur, circa quantitatem, quam ex suppellectili paterna lucrari possint filii notui, inspectis sanctionibus juris, tum antiqui Digestorum, tum novioris Codicis, & Authenticorum, cum hæc omnia nihil concernant ad intimam presentis controversiæ difficultatem; propius, interiusque ad id quod totius quaestionis punctum est, accedamus.

2. Præcipuus igitur difficultatis cardo, princepsque dubitandi ratio in firmianda, validandave hujusmodi testamentaria voluntate sita est in decisione leg. 10. Tauri, quæ hodie est 8. tit. 7. lib. 5. Novæ Compilationis Castellæ; in qua pro illegitimis liberis sic injungitur. *En caso que el Padre, ó la*

*Madre sea obligado à dar alimentos à alguno de sus hijos ilegítimos en su vida, ó al tiempo de su muerte, no se puede mandar mas de la quinta parte de los bienes, de los que podía disponer por su alma: y por causa de los dichos alimentos no sea capaz el tal hijo ilegítimo: de la qual parte, después que la huviere el tal hijo, puede en su vida, y en su muerte hacer lo que quisiere, ó por quien tuviere. Hucusque legis iunctum; ex quo citra dubitationem deduci videtur, superam dispositionem, de qua nobis est sermo, penitus correri; cum quintum bonorum neutiquam sufficiat, ut exequutioni tradatur.*

3. Ad stabiliendam, labefactandave dispositionem hanc, quæ in controversiam vocatur, extra omnem dubitationis aleam tenendum est, quintum bonorum, quod filiis his naturalibus ex sorte paterna evenire potest, nullo modo ad congruam illorum sustentationem, alimentaque sufficere. Nam pars, quam quisque illorum lucrari valet, vix accedet ad mille quingentas uncias argenti signati, quæ summa nullatenus sufficit pro alimentis filiis his naturalibus. Alimenta siquidem consignanda, præstandaque sunt filiis, nedum naturalibus,

verum etiam spuris; non attentâ naturæ indigentia, & ad conservandam vitam; sed inspectis nobilitate, statu, conditione, dignitate, & divitiis parentum, ut tenetur. Tiraquel, de Nobilitate. cap. 20. num. 152. Cordova de Lara, in leg. Si quis à liberis, §. Sed filius, ubi plures pro eadem sententiâ referunt, quam etiam propugnant Lambert. de Jure Patronatus, art. 12. num. 2. Paulus de Citadinis, de Jure Patronatus, part. 6. quaest. 7. Abbas, in cap. Nobis, num. 6. de Jure Patronatus. Zevallos, tom. 3. comman. contra commun. quaest. 780. num. 21. ubi asserit, opinionem hanc esse veriorum, magis receptam, tenendamque esse tam in consulendo, quam in judicando, inspectis jure communi, & municipali nostro; & recenset pro sententiâ hæc plurimos alios primæ notæ Doctores, ac demum concludit; & sic bene sequitur, quod in alimentis præstandis sit consideranda qualitas, & dignitas dantis, & recipientis alimentata; & consequenter, quod filio spurio ex Patre nobili majora alimenta sunt præstanda. Eandem hanc opinionem tuetur peritissimus in Jure Doctor Castillæ de Sotomayor, lib. 5. cap. 62. num. 97. cujus suffragium magni ponderis, summæque auctoritatis esse incitabitur nullus,

qui animadvertat, non solum egregiam litteraturam hujus Doctoris, verum etiam illius Senatoris personam in tribus Regiis Cancellariis summo omnium plausu, atque approbatione diuturna temporis intercedine subisse, ac tandem in supremo Regii quæstus Tribunali Consiliarium dexterrimum egisse: propugnator insuper sententiâ hanc Hector Felix allegat. 49. num. 6. & 13. part. 3. Tello Fernandez in leg. 10. Tauri supra allegatam, & alij plurimi Juristæ apud ipsos, etque communis inter Theojuristas, & Moralistas, in quibus recensentur Machado tom. 2. lib. 6. part. 7. tract. 6. docum. 4. num. 5. Azor part. 3. lib. 2. cap. 4. quaest. 2. & 19. Dian. part. 1. tract. 2. resolut. 85. Villalob. part. 2. tract. 41. difficult. 7. num. 2. Silvester verb. Alimenta num. 1. & fere omnes apud illos.

4. Veritas hujus asserti evincitur ex leg. Tutor secundum dignitatem, ff. de Administrat. tutor. leg. sed si quid, §. sufficienter. ff. de Usufructu. leg. Si cui, ff. de Annis legat. leg. Mella, §. penult. ff. de Aliment. & citabar. legat. leg. habit. ff. de Vent. in poss. mit. leg. si competent, & leg. finalis, C. de Alend. liberis. Atque idem in cap. Non cogantur 41. distinct. deciditur, quod

*Quæst. II. ad leg. decimam Tauri.*  
*nabili præstantia sunt alimenta*  
*secundum suam nobilitatem; nec*  
*cogendus est vestitio rusticorum:*  
*sicut ex adverso, filio rustico*  
*neutiquam consignanda sunt pro*  
*alimentis dapes, cibariaque deli-*  
*cata, & magni pretij; sed aggress-*  
*ta; & communia, ut optime nota-*  
*tat Glossa in cap. Episcopus verb.*  
*victus. 10. quæst. 2. & in caput*  
*nobis, verbo modesti de jure pa-*  
*tronatus.*

5 Ratione etiam suppo-  
 sitio hæc fulcitur: nam alimen-  
 torum nomine non solum intelli-  
 gitur omne id, quod pertinet  
 ad victum, & potum, ad vesti-  
 titum, torum, & habitacionem,  
 ex leg. *Legat. ff. de Aliment.* &  
*cibar. legat. leg. Verbo victus*  
*continentur, ff. de Verb. signif.*  
*leg. si quis a liberis §. non tax-*  
*tum, ff. de liberis agnoscendis,*  
 sed etiam expensæ necessariæ  
 ad artes, addiscendas, ex leg.  
*Qui filio, ff. ubi Pupil. educari,*  
*& man. d. de it. etique opinio*  
 hæc communis inter Doctores,  
 quos citatos secipitur illust.  
 Barbof. de Appellatio. verb.  
*utriusque juris significat. Ap-*  
*pellatio. 15. Imo alimentorum*  
 titulo præstari debent servi ad-  
 cripeccii, aut mancipia, si ita  
 exigat conditio, status, & digni-  
 tas personæ alende, ex leg. cum  
 pturea §. si tutor, ff. de admi-  
 nistrat. tutor. leg. habitatio ff.  
 de Vent. in poss. mit. leg. Uxo-

*ri ff. de Aur. & argent. legat.*  
*Propugnate Gratianus, Concil.*  
*67. lib. 2. Menochius de Præsump-*  
*tiis præsumpt. 157. num. 28. & 29. &*  
*Barbof. ubi supra num. 10. Inter-*  
*turque aperte ex cap. cum habe-*  
*retur in fine de eo qui duxit in-*  
*matrim. quam polluit per adulter.*  
 qui est textus fontalis, & termi-  
 natus in hoc brochardico. In  
 quo nullo modo injungitur  
 præstantia esse alimenta præci-  
 se secundum naturæ indigen-  
 tiam, sed expresse deciditur sub-  
 stantiastranda esse, ita ut com-  
 pensentur divitiis, & facultatibus  
 parentum. Sollicitudini tamen  
 tua (verba sunt Clementis  
 21. in prælegato textu) inur-  
 erit, ut uterque liberis suis, se-  
 cundum quod eis suppetunt facultates,  
 necessaria subministret. Et  
 licet asserat necessaria submi-  
 nistret, hoc assero nostro nullo  
 modo officit: nam illa alimen-  
 ta necessaria censentur, quæ di-  
 metiuntur, ponderanturque iux-  
 ta dignitatem, & facultates pa-  
 trernas, ut animadvertit Glossa  
 in cap. Episcopus verb. necessa-  
 ria de Præbendis. Quod subli-  
 ter leg. Sed si quis §. sufficien-  
 ter, ff. de Usufructu ibi: suffici-  
 enter alere, & vestire debet  
 secundum ordinem, & digni-  
 tatem mancipiorum: & subscri-  
 bunt opinioni hujus Covarr. 4.  
 Decret. 2. part. cap. 8. §. 6. num.  
 7. Perez, leg. 8. Ordinan. tit.

15. leg. 2. Molina Jurilla lib. 2. de  
 Primog. cap. 15. num. 55. Matien-  
 zo lib. 5. tit. 8. leg. 8. gloss. 1. n.  
 1. & 10. Tello, in leg. 10. Tauri,  
 num. 2. Gomez Arias, in leg.  
 7. Taur. num. 16. & 17. Flores de  
 Mena, in addit. ad deis. Gama ad-  
 dit. 201. in fine. Ubi animadver-  
 sionem exposulat, quod omnes  
 præcitati juris Interpretes sunt  
 Regnicola, propugnantque sen-  
 tentiam hanc præ manibus ha-  
 bentes, enucleantesque legem 10.  
 Tauri, quæ negotium, & difficul-  
 tatemque facessit in præcatis  
 dubio.

6 Imo magnus Jurecon-  
 sultus Antonius Gomez in præ-  
 dictam Taurinam legem 10. num.  
 40. & si cateroquicum paucis-  
 simis tueatur, filiis spuris solum  
 deberi alimenta secundum natu-  
 ræ indigentiam, & non secun-  
 dum dignitatem, & facultates  
 patris, loquens tamen de filiis  
 naturalibus aperte pronuntiat,  
 hos neutiquam coarquandos esse  
 cum spuris, sed illis con-  
 signanda esse juxta mensuram  
 nobilitatis, & dignitatis paren-  
 tum. Ex quibus omnibus sup-  
 positio hæc, perpetuis legum  
 sanctionibus, Doctorumque au-  
 thoritate, proflus tenenda esse  
 videtur.

7 Caterum non solum  
 commemoranda sunt alimenta  
 pro filiis. Nothis attentæ digni-  
 tatis, & opibus, & nobilitate pa-

terna, verum etiam inspecto sta-  
 tu, in quo sunt filii ipsi jux-  
 ta educationem, nannera, &  
 alias circumstantias, quæ in ip-  
 sis illegitimitas reperiantur, ut  
 optime animadvertit Zavallos  
 ubi supra num. 28. & 56. &  
 Lara ubi supra in §. Solent.  
 num. 8. ubi alios allegat: mani-  
 festeque deducitur ex leg. 2.  
 tit. 19. Partit. 15. in fine, ubi  
 cum sermo sit de alimentis, quæ  
 exhibere debent parentes filiis,  
 concludit lex. *Y esto debe cada*  
*uno hacer segun la riqueza, &*  
*el poder, que hubiere; cada uno*  
*de acaia la persona de aquel, que*  
*lo debe recibir, en que manera*  
*le deben esto hacer.* Ubi licet lex  
 loquatur de filiis legitimis, ta-  
 men ex identitate rationis, idem  
 est de illegitimis, ac prælaudatus  
 Zavallos. Si ergo alimenta præ-  
 stando sunt filiis spuris non mo-  
 do perpetuis nobilitate, facultatibus,  
 & cæteris ex parte pa-  
 tris, sed etiam attentis statu in  
 quo versantur ipsi filii, multo  
 magis hoc ipsum locum habebit  
 in filiis naturalibus.

8 Ex quibus pro indubio  
 tenendum est, filios natu-  
 rales, de quibus in præfati  
 eventu quæstio exigatur, nullo  
 modo ali postea quinta bono-  
 rum parte juxta qualitatem, &  
 mensuram nobilitatis, & facultat-  
 um parentis, & juxta statum  
 in quo tempore mortis patris  
 con-

constituti sunt ipsi filii. Nam avita genitoris defuncti claritudo, ac splendor ortum traxit ex majoribus, ex quibus nonnulli in supremis Regiis Tribunalibus, exercitiisque Senatorum, Centurionum, & Ducum insignibus fuerunt decorati; plurimi Militarium Ordinum stemmate conspicui: imò ipse testator ob sanguinis sui splendorem Judicis, & Prætoris in primariis Urbibus munera maximo cum decore exercuit, atque etiam Thesaurarii eleemosynæ Sanctæ Bullæ Cruciatæ. Quod si mentem convertamus ad ipsius facultates, procomperto est, quòd deductis expensis funeris, & ære alieno, magna aureorum millium summa hereditatis corpus complectitur. Quibus stabilis, quis jam ambigat, quantitatem adeo exiguam, quæ nequiquam complet mille & sexcentas untiatias argenti signari, nullatenus sufficere ad alimenta concernentia qualitatem adeo prædivitibus, nobilibus, & honorati parentibus?

9 Quod firmius apertiusque constabit, si inspiciamus (ut dubio procul inspicendum est) statum, in quo tempore patris decessus constituti sunt ipsi nothi, & munus ad quod illos destinaret nobilibus ipsorum genitor: nam masculi duo educati fuerunt in Coavidoriis So-

cietatis Jesu, & femina in obsequantissimo Virginum Gimnesio. Munus pro maribus fuit unice litterarum studium, in quibus non vulgares progressus adepti fuerant: vitæ genus ad quòd jam hodie, attentis hujus educationis fundamentis, ex animi sui sententia collimant, in viris est Sacerdotalis status, in femina religiosa vitæ perfectio. Si igitur juxta doctrinam Authorum, quos supra retulimus, alimenta præstanda sunt, inspectis circumstantiis, necdum donantibus, verum etiam accipientibus, cum hæc exigant congruam dotem ad Sacerdotalem, & religiosum statum, videretur inconcussum, consignandam esse alimentorum nomine quantitatem æquantem doctes, tum Cappellaniarum, tum status Religiosi.

10 Si tamen aliquis Religiosus nimis, aut crudeliter infensus miseræ, inculpabilique illegitimorum conditioni, acquiescere nolite opinioni præactæ, licet plane cognoscat adeo firmiter stabilitam esse in jure, & tempore gravissimorum hominum calculo protectam; sed tenaciter suffragium ferat pro sententia contraria, quam cum Baldo in leg. *Si maritus in id, ff. Solutio matrim.* tuentur aliqui Auctores, asserentes filiis illegitimis solum dispensanda esse alimenta secundum naturæ neces-

cessitatem,

ut censetur peritissimi scripturarum Interpretes apud nostros Salazar, & Cornelium hic. Et hoc quidem præcipue locum habet, si femita, quæ in juventute inicit, sit illa, quæ ad regiam scientiarum artem per litterarum studia juvenes iter arripiunt: & ut optime occinuit Lyricorum Princeps Horatius *Od. 29. lib. 1.* suggillans læcium, qui cum ætatem florentem, primamque juventutem in sapientium aulis transigisset, & postea ad alia munera animum, ac studium converterit: lepide, inquam, illudens ait: quòd si læcius assequeretur id, quòd denuo pertentaverat, jam nullam illi vim inferret, quòd flumina, Tiberque ipse retro possent cursum peragere, ita ut in inverso naturali gradu, & inclinatione, qua ad ima petunt, possent ad montium culmina ascendere.

*Quis neget ardais.*  
Pronos relabi posse rivos  
Montibus, & Tiberim reverti,  
Cum tu cœmptos undique nobiles  
Libros Panati, Sœvaticam &  
domum  
Mutare loricis Iberis  
Pollicitus meliora tenâs.

12 Profecto adeo exortum, perardumque est, ab uno ad aliud exercitium cum deco-

ut censetur peritissimi scripturarum Interpretes apud nostros Salazar, & Cornelium hic.

Et hoc quidem præcipue locum habet, si femita, quæ in juventute inicit, sit illa, quæ ad regiam scientiarum artem per litterarum studia juvenes iter arripiunt: & ut optime occinuit Lyricorum Princeps Horatius *Od. 29. lib. 1.* suggillans læcium, qui cum ætatem florentem, primamque juventutem in sapientium aulis transigisset, & postea ad alia munera animum, ac studium converterit: lepide, inquam, illudens ait: quòd si læcius assequeretur id, quòd denuo pertentaverat, jam nullam illi vim inferret, quòd flumina, Tiberque ipse retro possent cursum peragere, ita ut in inverso naturali gradu, & inclinatione, qua ad ima petunt, possent ad montium culmina ascendere.

*Quis neget ardais.*  
Pronos relabi posse rivos  
Montibus, & Tiberim reverti,  
Cum tu cœmptos undique nobiles  
Libros Panati, Sœvaticam &  
domum  
Mutare loricis Iberis  
Pollicitus meliora tenâs.

12 Profecto adeo exortum, perardumque est, ab uno ad aliud exercitium cum deco-

re transire, ut necessarium videatur, si hoc eveniat, ab una in aliam personam arcana metamorphosi commigrare. Hoc absdubio innuit Propheta Samuel, dum pronuntians Sauli, quo transiturus erat ex veteri, afuctoque exercitio ad dignitatem Prophetalem, & Regiam, inquit: *Mutaberis in virum alium, lib. 1. Reg. cap. 10. vers. 6.* In omni aeterna ipsa Incarnata sapientia, dum ad Apostolatam inscrutabili providentia, quos ad tandem munus elegerat, vocavit, non alios nisi illos, qui piscatores erant, destinavit; ne scilicet officium, sed terminum tantum permutarent: *faciam vos fieri piscatores hominum*: perinde quasi, vel ipsa omnipotentia, infinitaque supremi numinis sapientia non posset facere, ut cum fructu exequi possent officium illud, ad quod assumptam non esset instrumentum electum.

13. Ex quibus evidenter deducitur, naturales filios, de quibus nobis discretatio est, nequidem necessaria ad naturæ indigentiam lucratum iri, si ad alia exercitia diverrant, quæ non sint concernentia, & ejusdem ordinis, ac illa, in quibus hucusque versati sunt, ac proinde ut habeant ea, quæ secundum naturam necessitatem ad vitam conservationem desiderantur, illis

consignanda esse alimenta proportionata statui illi, in quo tempore paterni obitus inveniebantur. Et sic fatendum est, quantum bonorum insufficientis prorsus esse pro alendis prædictis liberis: nam propter imperitiam brevi temporis intervallo illud absumunt, & in rebus ad victum, & vestitum necessariis distrahent; vel confringendi erunt, ut ad annuos redditus summam numerorum, quam sortiti fuerint destinent. Et in hoc eventu, quis non videat, impossibile esse; ut redditis adeo exiguis, qui ad octoginta numerorum quantitatem ægre pertingent, valeant omnia, quæ necessaria sunt ad rem familiarem nancisci.

14. His præmissis, difficultatis cardo in præsentis controversia eo vertitur, ut disquiratur: utrum supposito, quod quinta bonorum pars non suppetit, ut beneficia Ecclesiastica pro Clericali statu, dosque pro nuptiali constituantur, quæ alimentorum loco Nothis his filiis a testatore parente designata sunt, an, inquam, sustineri debeat hujusmodi supremum iudicium, ita ut detrahenda sit ex patrimonio filiorum legitimorum fors requisita ad reintegrandum quidquid deest? Vel censenda sit talis dispositio nullius roboris, & validitatis?

§. II.

§. II.

**DIFFICULTATIS PUNCTUM**  
*resolvitur, lexque Taurina*  
*relegitur.*

15. **I**N difficillimo hoc articulo, qui subtilioribus Joris apicibus nititur, censes: sustinendam esse, executioni que tradendam præsentis controversiæ testamentariam dispositionem; ac proinde, deberi institui beneficæ collativæ, & designari congruam dotem pro femina, detractâ quantitate requisita, quantum superante ad reintegrationem ex legitima portione filii legitimis respondentis. Probaturque primum assertum hoc: quia stando doctrinæ jactæ, stabilitæque antecedenti §. circa alimenta designanda naturalibus liberis, evidens est, quod prædicti filii naturales ali neutriquam possunt, sive inspectâ qualitate, nobilitate, & facultatibus præmortui patris, sive attentis circumstantiis, in quibus tempore paterni obitus inveniebantur. Atqui dum vires quinti bonorum non suppetant, ut possint alii filii, non solum naturales, sed etiam spurii, debent extrahi alimenta ex corpore bonorum Patrisfamilias, etiam si adhuc legitima proles, ut in terminis terratiantibus

propugnant Covartub. in *Epist. 4. Decretal. 2. part. §. 6. num. 8.* Didacus Perez in *leg. 22. tit. 3. lib. 1. Ordinar. num. verjatur etiam Lara in leg. Siquis à liberis. §. Idem rescripti. à num. 59. ff. de Liberis agnoscend. Bæza de Non melior. filiab. ratione dotis, cap. 8. num. 30. & 31. Greg. Lop. in *leg. 8. tit. 13. Partit. 6. verb. me. nester. Petrus Barbosa ad tit. ff. solut. matrim. tom. 1. 4. part. num. 76. §. Sed quid si Patris. Eandem opinionem tuetur Spin apud Joan. Gutierrez *Pract. quest. lib. 2. quest. 108. num. 1. & apud Zevallos Comm. contra com. quest. 780. num. 63. & apud Patrem Thom. Sanch. lib. 4. Consil. cap. 3. dab. 33. num. 3.* Insuper Garcia de *Expensis cap. 3. num. 28. & Espino, in Specul. testam. glossa 15. de Filiis legitim. num. 122.* Afferunt pro hac sententia Rodericum Suarez, licet ut verum fateatur, cum accurate adhibeam, tum Espinum, tum Rodericum Suarez, pro hac opinione prætere militantes non reperi. Præterea Doctissimus Pater Thomas Sanch. *prælegato lib. 3. Consil. dub. 33.* hanc ipsam opinionem amplectitur, pro casu quo quantum hereditatis non sufficiat pro alendis naturalibus filiis juxta naturæ indigentiam, ut in casu præfati non sufficiat. *Fili Ad***

16. Ad praedicta probationis robur diligentis animadversione dignum est, quod omnes supra allegati Doctores, dum arbitrantur, itabiliontque, reintegrandam esse alimentam pro naturalibus liberis, etiam si diminuenda sit portio cateroquid debita legitimis, quod omnes, inquam, opinionem hanc amplectuntur, dum decisionem legis decimae Tauri (quae unice adversari videretur) perpendunt, atque eviscerant. Sed profecto majori animadversione dignum est, quod inter hos Auctores Regnicolas nomen etiam dederit apud Perez ubi supra, & apud Joannem Garciam praedicto cap. 3. num. 28. Sapientissimus Senator Palacios Rubio, cujus judicium summi ponderis decendum est pro praesenti controversia: non solum ob eximiam ipsius in jure peritiam, nec solum quia ipse cum aliis doctissimis Juriconsultis interfuit Taurinis Curias ad condendas ibi leges, sed praecipue, quia praallegata lex decima Tauri, quae alimentam pro filiis illegitimis injungit, ac taxat, constituta, aetateque fuit urgente, conclusa, & instante nimis ipso Palacios Rubio, ut idem met affirmat in Repetit. eod. cap. per vestras, de Danat. inter vir. & uxor. num. 24. per haec verba,

loquens de alimentis illegitimorum filiorum: *Super his omnibus in Curias Taurinis sepe clamavi, ut fieret lex, quae hujusmodi ambiguitates removeret. Tandem, me instante, edita est lex 9. quae incipit: Los hijos naturales. & lex 10. Hac Palacios Rubio. Quo circa omnem dubitationis aleam procomperit est, ipsum Rubio, ut nullum alium intemè percalluisse sensum, & mentem ipsius legis Taurinae ad illius instantiam conceptae, & promulgatae; & nihilominus tueretur, quod si quintum non sufficiat ad alendam naturalem prolem, detrahatur portio necessaria ex forte aliunde debita legitimis. Fundamenta, quae opinionem hanc fulciunt, non spernenda soliditatis sunt in jure. Primum est, quia filios alere est de jure naturali ex leg. 1. §. Hujus studii ff. de Just. & Jur. leg. Si quis a liberti. §. Parens, ff. de liber. agnos. cap. Jus natura, dist. 1. & Gloss. cap. cum haberet de eo qui duxit, &c. Antonius Gomez in nostram legem 10. Tauri num. 37. Matienzo in leg. 8. gloss. 1. Guierrez ubi supra, & alii Jurista, necnon Moraliste, ac Theologice omnes cum Dio. Thon. in 4. distict. 41. quest. unica art. 2. questuncula 2. Illud autem, quod est, de jure naturali, immutabile penitus est §. fin. Inst. de*

de Jure Naturali, Gentium, & Civili.

17. Accedit insuper, quod licet amputari debeat occasio, ne filii ex illicito coitu procreentur, aut postquam jam progeniti, in communemque lucis usuram sunt editi; cum hoc sit absque piaculo ipsorum miserorum filiorum, naturale jus praecipit, ut congrue alantur ex cap. Nasci, dist. 56. cap. dilectus de Purgat. canon. Barthol. in leg. Haereditas, columna 1. Cod. de his quibus ut in disp. Nec aequitas patitur, ut filius ob alendam crimen, etiam si pateram sit; debitis alimentis spoliatur ex leg. Cum ratio, ff. de Bonis damnator. Nec ex eo, quod illegitimi priventur haereditaria successione, perinde privati debent alimentis respondentibus statui, & decentiae originis suae, ut optime docet Baldus in leg. Cum scimus, quest. 6. & de Inoffic. testam. Tiraqueillus, tract. de Primogen. quest. 62. num. 16. Comprobatur hoc ipsum praallegatum caput cum haberet, ubi jungit Clemens III. quod filiis dispiciuntur alimenta juxta mensuram honorum patris, & hujus decisionis aequitas servari debet, in utroque foro, ut propugnat Antonius Gomez, in leg. 9. Tauri num. 28. ubi plurimos alios praeter hac opinionem recenset.

18. Non me fugie nimia subtilitas, qua nonnulli Jurista elidere conantur naturalem hanc obligationem parentum ad alendos filios, afferentes, praedictam obligationem non esse de jure naturali strictae, & rigorosae tali; sed de Instinctu nature: quod instinctum, aut imminuere, aut corrigere, aut prorsus è medio tollere possunt leges, atque ideo jus civile in celeberrima Authentica, ex complexu Cod. de Incestuos. nuptiis, admittit penitus alimentum spuris.

19. Caterum subtilis, ingeniosaque haec distinctio in jus naturale, & naturalem instinctum, ut late, & quae, ac erudite probat Joann. Garcia de Expens. cap. 3. à num. 3. plus ingeniositatis, quam soliditatis habet: quia ut liquet ex cap. jus naturale. distict. 1. Jus naturale est commune omnium nationum, eo quod ubique in instinctu natura, non constitutione habetur aliqua. Ubi Divus Isidorus distinctionem nullam apponit inter jus naturale, & naturalem instinctum: ad summum ergo, quae inter illa excogitari potest discretio solum est, quod instinctus fundatur, & quasi ortum trahit ex jure naturali, veluti deductus ex ratiocinio ab ipsa natura, & sic quasi disciplina, sive doc-

trina, qua ipsa natura nos erudit, quid nobis agendum sit: & hęc equidem est germana intelligentia Canonistarum ad *caput jus naturale*. Atque hinc Doctores antiqui in eo solum jus naturale à naturali instinctu fecerunt, quod hic communis est rationalibus, & irrationalibus; illud verò proprium est rationalium, ut singulariter notavit Connanus lib. 1. *Comment. juris cap. 4.* & ideo sic tandem concludit præcitus Garcia *ubi supra*, *Quia hoc habet recepta sententia, ita ut instinctus nature, & jus naturale idem sit*; ad quod non advertit Tellus, & alii, quos ipse refert in *distinctione legem 10. num. 4.*

20. Insuper, ut subtiliter animadvertit Antonius Gomez in *nostram legem 10. num. 37.* sicut genitor, & quælibet alia res suapte natura, & veluti innato impetu appetit, ac gessit conservationem suam; ita Pater exarbitrio, & fatigat conservationem filiorum suorum; ut potè qui pars sunt ipsius substantiæ paternæ; cum ratione generationis filius pars parentis censetur *ex leg. Libero num. ff. de Verbi. signific. leg. Iff. quædam, ff. Quod in eo. c. us. si*: quod nihil communius, aut magis tritum in Philoſophorum præceptis. Unde cum desiderium carnis cupiditas, in sui con-

servationem ingenitum, connaturalitque sit, ingenitum etiam ac connaturale debet esse appetitus, ac votum parentum circa conservationem filiorum, sive legitimi hi, sive naturales, sive spurii sint: si etenim primævi juris naturalis statuta inspiciamus, discrimen nullum intercedebat filios legitimos matris, & naturales; cum tunc non esset prohibitus coitus illius, ut habetur *Authent. Quibus modis naturales efficiantur liberi. §. Naturæ. collat. 7.*

21. Nec dispositio celebratimæ *Authent. ex complexu* evincit, non esse de jure natura filios spurios alimenta præstare; quia, si hoc de jure naturali esset, non posset jus civile naturali juri derogare. Hoc, inquam, non obest doctrina nostræ: Primo quia illius dispositio, juxta Marienſis, Palacios Rubio, Zavallos, & alios super allegatos, solum loquitur, pro casu, quo spuris aliunde suppetant facultates, ut possint vitam cum decore transigere. Secundo (& hanc arbitror genuinam Authenticæ rationem, ac mentem) quia jus civile reputat filios hos spurios omnia sine patre; com certitudo nulla subit, qui sine illorum parentes: & ideo præcipuissimè vocat illos *Spurios*, quæ vox inspecta illius rigoris ætymologiæ, significat idem

idem ac *sine patre*; quod litiquido constat ex eo, quod Authenticæ non fert eandem sententiam, neque idem decidit circa alimenta respectu patris, ac respectu matris; huic etenim nequaquam prohibet, ut possit alere spurios suos, quin potius expresse injungit genitrici, ut illis alimenta ministrat: cujus ratio est, quia de spurio evidenter constat, quamvis sit ejus genitrix. Utrum verò ille qui circumfertur, habeturque ut illius genitor, in re talis sit, prorsus ambiguum, incertumque est. Consonat ratiocinationi huic Platarchus in *Prohemio*. Ubi de spuris disserens inquit: *Eos autem qui sine patre erant S. P. designabant, quasi sine Patre: hoc errore factum est, ut spurii, qui sine patre sunt, dicerentur.*

22. Probatur jam 2. conclusio nostræ: nam pater tenetur alere filios, etiam si ex damnato concubitu illos susceperit, sicut tenetur es alienum persolvere; cum utraque obligatio fundetur in jure naturali, ut expresse tenet Bæza *ubi supra. n. 91.* Cum igitur inconcussim, innegabileque sit, quod debita diminuunt legitimam filiorum, quæ computanda est deducto gre alieno, ex leg. *Papinianus. §. 4. ff. de Inst. etiam. cum consortiis* habus eadem mensurâ computanda sunt portiones pro filiis legitimis,

neque, deductis prius alimentis necessariis pro filiis Noctis.

23. Tertio spudætar validam esse controversam dispositionem. Quia si opinio hucusque discussa, stabilitaque circa alimenta illegitimum est præctice probabilis, tam extrinsece propter auctoritatem tot, tætorumque gravissimorum virorum, qui illam complectantur; tum intrinsece propter aperciſsima jura, & rationes, quæ illam comprobant, adhuc loquendo indiscriminatim, tam de spuris, quam de naturalibus, multo magis tenenda est, tum in docendo, & consulendo, tum in judicando in casu dubii nostri: Cum causa filiorum naturalium favorabilior sit (sive, ut præfuit, fatiusque loquamur) minus odiosa sit, quam spuriorum, & cum *Authent. ex complexu* non loquatur de filiis naturalibus sed de spuris. Immo nostræ lex 10. *Tauri*, permittit patri, filios legitimos non habens, etiam si ascendentes legitimis habeat, permittit, inquam, ut in tali hypothefi possit relinquere filiis naturalibus substantiam omnem, univèrsaque bona sua. Quod nullo modo concedit pro spuris. Atque hinc sit, quod filius naturalis censetur de domo agnatione, & familia parentis; nullatenus ta-

men spiritus, ut inemat Bartholomaeus in leg. Pronuntiat. §. Familiae num. 1. ff. de Verb. significat. Baldus, in leg. Ex libera ff. de Suis, & legitimis hered. & in §. Vulgo Insitit. de Success. cognatorum: & ob hanc rationem naturales filii admittuntur ad Majoratus, & fideicommissa, integrumque: & illis uti Majorum suorum stemmatis, atque avitis insignibus; imò, & excludunt sublicitum vocatum à restatore ad hereditatem sub conditione Si res gravatas sine liberis decesserit. Quae omnia privilegia, plurimaeque alia omnino denegantur spiritus, ut crudelitè quidem evincit doctrinam Acebedo in *Consilii, consil. 24. à num. 22.* & Palat. in *tract. de Nothis, & spiritus cap. 60.* Cum ergo filii, de quibus nobis discretio instituitur, naturales sint, abs dubio conformius juri erit, quod reintegretur quantitas necessaria ad ipsorum congrua alimentum, & si pro illius complemento ex portione legitimorum aliquid detractum rei pronuntietur.

24. Nec dispositio juris municipalis in leg. Taurina 10. toties repetita iustitiam, aut coarctat validitatem voluntatis restatoris praesentis difficultatis, quò potius, inspecto rigore juris illam stabilis, saltem, atque

ineluctabilem reddidit, quod assumptum sic ostendit: quia omnis lex ampliationem, aut limitationem patitur juxta rationem ipsius legis; ob quam à Legislatore concepta est, ex leg. *Unum ex familia, §. finali ff. de Legat. 2. & leg. Si qui animo, ff. de acquirenda possessione. Farinacius tom. 1. part. 1. Surdus, Consil. 7. num. 20. & tit. 1. de Aliment. quaest. 44. num. 15. & plurimi alii. Nam ratio legis ipsius anima est, ex leg. Cum ratio ff. de Bonis damnat. Leon in *Theaur. for. Ecclesiast. part. 2. cap. 91. num. 136.* Bartholomaeos Perez. ad *Extravagan. Ambrosiosae, de rebus Eccles. non alien. num. 41.* & alii. Ratio verò legis decimae Tauri, ut rotantur omnes Interpretes, non alia extitit, nisi quod illegitimi non adeo paupertate premerentur, ut nec alimenta quidem haberent. Si igitur ratio finalis legis est, ut illegitima proles alimentis non careat, cum abs dubio illis careant, si illis solum quinta bonorum pars deferatur, & sic finis legis omnino corrumpet, innegabile videntur, quod inspecta legis ratione supplenda erunt alimenta ex portione supercedente ipsam quintum.*

25. Praeterea hoc ipsum suadet ex eo, quod lex semper debet attendi, & referri ad pra-

praesumptam intellectum legislatoris, leg. de Bo. ff. de Donat. inter vir. & uxor. cap. Quodum de Praebend. in 6. cap. Passoral. de Privileg. Baldus, in leg. Nulli. Cod. de Sentent. & interjunct. omnium Judicum. Acebedo, *Consil. 7. à num. 24.* Atque innegabile est, mentem Legislatoris nostri eo, ut aice collimasse, dum quintum solum illegitimus designavit: quia judicavit illud sufficere, ad alimentum filiorum, ut bene animadvertit Covarrubias ubi *supra num. 8.* ergo Legislator casum hunc comprehendere noluit praedicta lege. Secundo ostenditur, praedictam leg. 10. Tauri opinionem nostram nullo modo adversari, quia non est dicendum, decimationem praesallegatae legis comprehendere casum nostrum, in quo quintalis pars non sufficit pro alendis filiis naturalibus: Leges siquidem solum prospiciunt, decernuntque ea, quae communiter accidunt: non verò ea quae raro eveniunt, leg. *Ad ea, ff. de Legibus*, ubi Iureconsultus Celsus, inquit. *Nam ad ea potius debet aptari jus, quae, & frequenter, & facile, quam quae rerraro eveniunt.* Et notat Petrus Barbola ubi *supra, §. Sed quid si Patris*, in principio: *Ideo lex 10. Tauri contra quintum prohibuit relin-*

qui, quia creditur à communiter accidentibus illud sufficere ad congrua alimentum, si sane constat, non sufficere, non est ovium simile, quod lex voluerit privari spiritus alimentis sibi debitis jure natura. Huicque Barbosa. Ex quo palam concluditur; rigorem praedictae legis non comprehendere eventum, in quo quintum non suppetit ad filios Nothos, alendos; ut evenit in casu praesentis. 26. Tertium, quod valde munis robur praecedentis rationis est: quia lex ista 10. Tauri permittit patri habenti filios legitimos, ut possit disponere de quinta bonorum parte in commodum illegitimorum, quin exprimas, aut requirat, quod hoc solum possit facere pro casu, quo filii legitimi sint numero exigui; sed indistinctè decernit, quod patri sit integrum filiis spiritus relinquere quintum, siue legitimi sint pauci, siue plurimi, siue illegitimus sit unus, siue multi; subindeque lex non restringit patrem, ut possit relinquere illegitimus totam quintum solum pro casu quo per acquisitionem illius non laerentur hi majorem partem, quam filii legitimi, ex eo quod isti plurimi sint, illegitimi vero unus aut duo. Et tamen propugnant plures, & nobilissimi



Doctores, & quidem Regnicola, sequenti Tello in leg. 9. Tauri à num. 27. & in leg. 10. num. 3. Molina Juristam lib. 2. de Primogen. cap. 15. num. 15. Gregorium Lopez in leg. 8. tit. 13. Part. 6. versa, la una Suarez Juristam in leg. 1. tit. 6. lib. 3. Fori num. 12. & nonnullos alios, quod casu quo filius illegitimus lucraturus esset majorem partem in quinto, quam singuli ex legitimis in portione hæreditaria sibi debita, quia isti sint numero plurimi; illegitimi verò unus, aut duo, tuerent, inquam, prælegati Authores, quod in hoc casu nullo modo potest pater relinquere integrum quintum filio illegitimo: eo nimirum, quia iste est casus raro eveniens, & præsumendum non est comprehendi in Taurina decisione. Ex quo validissimum hoc conficitur argumentum in favorem asserti nostri, quia terminos, decisionemque ipsiusmet legis prætergrediamur. Non minus injungit Taurina lex, quod possit pater relinquere filiis Noctis universum quintum, dum extant legitimi, quam prohibet, quod non possit relinquere aliquid ultra quintum in consortio legitimorum: atqui etiam si lex sine ulla restrictione, conditione, limitatione, aut modo permitte-

tat patri, ut possit relinquere universum quintum illegitimis, dum adsunt legitimi, tamen juxta prælaudatos Doctores nequit pater relinquere universum quintum illegitimis, pro casu raro contingenti, quo filii legitimi caperent minorem portionem, quam illegitimi: ergo etiam si eadem lex injungat, quod illegitimi non possint lucrari nisi quintam partem bonorum pro alimentis, dum extant legitimi, poterant tamen illi plus lucrari, dum quintum non suppetit pro illorum alimentis. Roboratur alià viâ præcedens ratio: Non minus ex præscripto legis potest pater sine ulla conditione, aut limitatione relinquere filiis spuris totum quintum pro alimentis, quam nequit relinquere aliquid ultra quintum: Atqui dum illegitimorum portio commensurata ex quinto excederet portionem legitimorum, debet minori portio quintalis spuris: ergo dum quintum non sufficit pro alimentis spuriorum, debet illis consignari aliquid ultra quintum, præsertim si pars detrahenda non noceat legitimis.

27. Quartò ostenditur, prædictum eventum non comprehendi in taxativa, & restrictiva objectæ legis. Quia si-

nis

nis ob quem à lege prohibetur, ne parentes liberis illegitimis aliquid supra quintum creentur, est, ne præjudicium relinquitur legitimis, ut optime notat Ioannes Gutierrez ubi supra, §. 2. & ideo concedit patri, quod si desint filii legitimi, possit naturalibus relinquere omnia sua bona: ex quo evidenter deducitur; quod si filiis legitimis non præjudicetur in diminutione partis; quæ illis ex quatuor bonorum obventura erat, tunc poterit minui, quin vigor legis vulnereetur: nam cessante sine legis, lex ipsa cessat. Ex cap. Cum cessante de Appellat. cap. Et si Christus, de Jure jurando, cap. Post traslat. de Renunciat. leg. In omnibus, ff. de Adopt. leg. & ibi Bartholus leg. Quod dictum, ff. de Pañis, leg. Finali, ff. Ad Cilianam. cum concordantibus. Quod non modo tenendum est, dum cessat finis, & ratio legis respectu totius communitatis, & in omni casu, verum etiam dum cessat respectu alicujus personæ singularis, & in aliquo speciali casu, ex prælegato cap. & si Christus, 26. de Jure jurando. inferiturque ex cap. cum infrimitas 12. de Pañis. & Renus. Et pluribus aliis, atque ita censent Abas, Angelus, Comitulus, & plurimi alii, quos

citatos sequitur peritissimus necum in rebus moralibus, verum etiam in utroque Jure Torrecilla tom. 1. Summa, tract. 2. disp. 1. cap. 7. difficult. 1. & 2. Ac qui in casu præsentis finis legis cessat: cum non immineat nocumentum aliquid legitimis liberis; nam singuli ex illis inspecto solum asse bonorum patris lucraturi sunt plusquam tredecim mille uncias argenti signati, cui portio in posterum accrescet pars hæreditatis futuræ maternæ, quæ juxta vires dotis, & medietatis bonorum tempore matrimonii acquisitorum non spernenda erit: filiis verò naturalibus nulla spes affulget, ut in posterum possint bona aliqua hæreditaria adipisci: ex quibus aperte liquet præjudicium nullum creati legitimis filiis, ex eo quod ex paterna hereditate, illis aliunde debita, detrahat portio necessaria ad complementum beneficiorum, & dotis in favorem filiorum naturalium, ac proinde, quod casus iste non comprehenditur prædictâ lege.

28. Nec silentii tenebris obvolvi debet pro validitate hujus opinionis, & executione voluntatis testatoris, quod casu quo Cappellaniz instituantur, vocandi sunt ad illarum collationem post naturales fi-

Ggg

lios

lios descendentes filiorum legitimorum, & nullo modo sanguinei naturalium ex parte materna; ac proinde portio, quae supplenda est ex legitimorum bonis ad complementum dotis, pro beneficiis tandem consolidanda est cum patrimonio legitimorum, fuiturique sunt tali portione ipsorum descendentes. Si ergo adhuc pensâ decisione Taurinâ tueretur communis Interpretum mens; inter quos Palacios Rubio ubi supra, qui fuit veluti Auctor talis legis, tueretur inquam, quod si genitor designet filio spurio ditionem doctam, quam sit illa, quae quantum bonorum exaequet, possit filio sui illo excessu, dummodo solam sit usufructuaria portio superantis ita ut post obitum filii ad legitimorum bona redeat, cum illisque consolidetur, quâ ratione inficiari poterit, hoc ipsum posse evenire in nostro casu; in quo filii Nothi solum constituantur usufructuarii patris excedentis quintum? Et multo magis cum ipsi filii naturales vi institutionis, & erectionis velutque beneficii collativi priventur facultate, ut, tam in vita, quam post mortem valeant pro arbitrio suo disponere de quinto, quod ex praescripto legis possunt, & de quo ab ipsa

lege conceditur spuriis liberta facultas disponendi.

29. Neque hucusque elasticitatis adversatur vulgaris, tritaque juris regula, quod ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus. Hoc igitur nullius momenti est in casu de quo nobis est sermo; nam leges universales, & si absque limitatione ulla ferantur, limitandae tamen sunt, ac restringendae juxta rationem, fundamentumque specificum quod eventui particulari supervenit, ex leg. Cum patet, §. Dulcissimis, ff. de Legat. 3. & concordantibus; & cum in casu controversiae nostrae confluant rationes singulares, quis hucusque extrinsecivimus, fateri tententur, quod universalis, indistinctaque decisio leg. 10. profusus restringenda est. Quomodo modam illam restringunt Glossatores omnes adversas illegitimos, pro eventu quo quisquam superet portionem hereditariam legitimorum, ut jam ipsa non distinguat pro casu talis excessus, aut diminutionis.

30. Quibus omnibus tandem accedit, quod perpensis legibus, rationibus, & Doctoribus praerallegatis indubitati juris est, valde probabile, tam intrinsecè, quam extrinsecè esse opi-

opi-

opinionem nostram, omninoque ambiguum esse, utrum casus iste comprehendatur sub taxativa praedictae legis? Insuper certum etiam est, magis probabile, tam intrinsecè, quam extrinsecè esse, quod praedictus casus non comprehenditur in restrictione hujus legis. Ex quo inferitur, quod Judex teneatur ferre sententiam in favorem controversae dispositionis testamentariae: Primum; quia Judex debet sententiam ferre juxta opinionem probabiliorum perpensis legibus, rationibus, & majori, meliorique parte Doctorum, quae omnia militant pro validitate dispositionis in questionem adductae; Secundo; quia cum innegabile sit, ad minus dubiam esse validitatem, substantentiamque hujus ultimae voluntatis, necessarium per argumentum reflexum tenendum est, validam esse, executioneque mandandam: nam sanctum est in jure, quod actus in casu dubio debet pro firmo reputari. Leg. Quoties, ff. de Rebus dubiis. leg. Quoties, ff. de Verb. obligat. Favetque communis Doctorum mens apud Marcilla decis. 64. mo. 10. Mantica, & alios; quod majorem vim sortitur in ultimis voluntatibus; quibus adeo prospiciunt leges, idemque inclamantes: Ubique tuf-

voluntate voluntas voluntas voluntas; & potiore jure dum praedictam nonnulli alteri inferretur, ut non induci in praesenti casu filius legitimus facti superque evictum manet. Ex universis igitur fundamentis supra expensis ducitur robur, & validitas conclusionis nostrae, de eo quod reintegranda sit sententiam in favorem controversae dispositionis testamentariae, quam pro sara moniali; tum quia quantum non suppetit pro alimentis necessariis filiorum naturalium, non solum attentâ nobilitate, & divitiis paternis; neque conditione, statumque ipsorum Nothorum; verum etiam inspectâ praesente natura indigentia: tum etiam quia causa filiorum naturalium favorabilis est in jure; tum quia documentum nullum exoritur legitimis liberis; tum quia nec contra decisionem legis nostrae municipalis exequutio hujus supremae voluntatis apparet, quin potius conformior illius rationi, si-nique ab ipsa intento censenda est; tum demum quia quantitas detrahenda ex portionibus legitimorum tracta temporis reversione est ad ipsos filios legitimis, ipsorumque descendentes: quod jus reversionis merito appellari potest consolidatio cum corpore

bo-

bonorum truncalium, quin spes que ita denique iudicatum fuit  
 ulla naturalibus liberis rema- à Pratore perpenſis omni-  
 neat disponendi pro libito ſuo bus hucufque  
 de quinto bonorum, prout allegatis.  
 illis conceſſum eſt à lege. At- \*\*\*



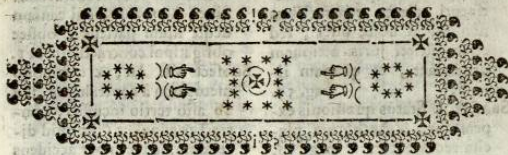
AD CALCEM DUPLICIS HUIUS QUÆSTIONIS, CUI  
 præcipuam difficultatem inferunt Taurina leges, placuit inferere  
 Epigramma, ab acutiſſimo è Societate noſtra Magiſtro  
 in ipſius elogium elaboratum.

## EPIGRAMMA.

Taurinas leges penetrans, & cornua Tauri  
 Doctior obtundens, reddis acuta magis.  
 Scilicet, ut juris terrent minitanti Doctos  
 Sic tibi pro ludo cornua Taurus habet.

## FINIS.

IN



# INDEX DISPUTATIONUM,

ET SECTIONUM, QUÆ IN TRACTATU DE  
 Contractibus in genere continentur.

- P**RÆLIMINARIS elucidatio: ubi prima Jurisprudentiæ elementa, quorum notitia proſus neceſſaria eſt ad contractum, & univerſi Juris diſciplinam, compendio expenduntur. Pagina 2.
- §. I. Juſtitia, Jus, & Dominium perſtrictim explanantur. pag. 3.
- §. II. Natura contractuum in particulari breviter expenditur. pag. 8.
- §. III. Reſerantur alii contractus, quaſi contractus, diſtractus, & Retractus. pag. 11.
- §. IV. Explicantur actiones, & obligationes, quæ ex contractibus oriuntur. pag. 14.
- §. V. Exceptio, eviſio, & interdictionum caſum enunciantur. pag. 20.
- §. VI. De Origine, & partitione univerſi juris, tam Canonici, quam Civilis. pag. 22.
- Diſputatio I. De Natura, & contractuum diſiſionibus. pag. 27.
- ſect. I. Eſſentia pacti, atque contractus exponitur. ibid.
- Subſectio unica: Solvuntur argumenta. pag. 35.
- ſect. II. Diſiſiones contractus expenduntur. pag. 42.
- ſect. III. Utrum pacta nuda, & contractus innominati actionem pariant attentio Jure Naturali, & Canonico: pag. 47.
- Subſect. unica: Solvuntur argumenta. pag. 50.

Hhhh Sect.

- Seçt. IV. Utrum pãta in con-  
tinenti adjecta contractibus  
non solum bonæ fidei, sed  
etiam stricti juris actionem  
producant, & quamam il-  
la sit? pag. 55.
- Subsect. I. Status quæstionis ex-  
penditur, & Authorum pla-  
cita recensentur. pag. 56.
- Subsect. II. Mens nostra per va-  
rias cõclusiones aperitur. p. 59.
- Subsect. III. Solvuntur argu-  
menta. pag. 64.
- Disputatio II. De Causa forma-  
li contractus, sive de Consen-  
sa ad illum requisita. pag. 71.
- Seçt. I. Utrum consensus sit for-  
ma substantialis contractus, &  
qualiter illi constituat? p. 72.
- Seçt. II. An, ut consensus sit for-  
ma contractus debeat esse li-  
ber à metu? pag. 79.
- Subsect. I. Aliqua pro contractibus  
meticulosis præmittuntur.  
ibid.
- Subsect. II. Utrum metus gravis  
directe, & injulte incussus ad  
extorquendum contractum, il-  
li reddat nullum tam jure na-  
turali, quam positivo? pag. 86.
- Subsect. III. Solvuntur argu-  
menta. pag. 94.
- Subsect. IV. Propugnatur tui-  
versitate, nullum omnino  
contractum rescindibilem me-  
tu gravi celebratum esse nul-  
lum jure positivo. pag. 106.
- Subsect. V. Utrum metus julle  
incussus annuller contractum?  
Sive, An metus, cui causam  
dedit illum patiens, obiter  
obligationi contractus? p. 111.
- Subsect. VI. An, & quomodo  
metus non à contrahente, sed  
àb alio tertio incussus, con-  
tractus annuller? Et quid dic-  
endum, de metu per accidens  
extorqueute contractus? p. 118.
- Subsect. ultima: Quid dicen-  
dum sit de contractibus metu  
levi celebratis? pag. 122.
- Seçt. III. Utrum contractus ex  
ignorantia, dolo, aut errore  
irriti, aut irritandi sige? p. 130.
- Subsect. I. Aliqua pro quæstio-  
nis intelligentia prænotan-  
tur. ibid.
- Subsect. II. Diversis conclusio-  
nibus sententia nostra, statui-  
tur. pag. 135.
- Subsect. III. Solvuntur argu-  
menta. pag. 142.
- Disputatio III. Utrum Juramen-  
tum consistet contractus,  
quibus additur? pag. 150.
- Seçt. I. Notata digna ad quæ-  
stionis intelligentiam præmit-  
tuntur, referunturque senten-  
tia. ibid.
- Seçt. II. Traditur nostra sen-  
tentia. pag. 155.
- Seçt. III. Solvuntur argumen-  
ta. pag. 165.
- Disputatio IV. De his, qui con-  
trahere possunt, sive de causa  
efficiente contractuum. p. 176.
- Seçt.

- Seçt. I. Aliquibus prænotatis,  
agitur de ebriis, furiosis, &  
dormientibus. ibid.
- Seçt. II. Quousque pupillus, &  
minor contrahere possint? p. 179.
- Seçt. III. Utrum minores, & pu-  
pilli contrahentes sine tutoris,  
& curatoris autoritate obli-  
gentur naturaliter? pag. 185.
- Subsect. unica: Solvuntur argu-  
menta. pag. 194.
- Seçt. IV. Quousque filius fami-  
lias contrahere possit? p. 208.
- Seçt. V. An, & quomodo filii-  
familias contractum mutui ce-  
lebrare possint? pag. 216.
- Subsect. unica: Solvuntur argu-  
menta. pag. 225.
- Seçt. VI. An, & quomodo servi  
contrahere possint? pag. 235.
- Subsect. I. Utrum, & qualiter ser-  
vus possit de peculio suo con-  
trahere? ibid.
- Subsect. II. Solvuntur argu-  
menta. pag. 241.
- Subsect. III. Utrum servus con-  
trahens cum suo domino cir-  
ca suam libertatem possit in  
trotro foro dominum compellere,  
ut ipsum manumit-  
tat; dominique teneatur ac-  
ceptare pretium redemptionis?  
pag. 245.
- Seçt. VII. An, & qualiter contra-  
here possint Religiosi Mona-  
chales, & Mendicantes? p. 253.
- Subsect. I. Utrum, & quomodo  
Religiosi voto solempni-  
peratis adstricti contrahere  
valeant? ibid.
- Subsect. II. Utrum Monasterium  
ex Religiosi delictis, & ejus  
cõtractibus obligetur? p. 261.
- Subsect. III. Qualiter Scholares  
Religiosi Societatis Jesu pos-  
sint contrahere? pag. 264.
- Seçt. VIII. An, & quomodo  
Prodigio interdictum sit con-  
trahere? pag. 270.
- Seçt. IX. Aliæ personæ ad con-  
trahendum Inhabiles perstric-  
tum recensentur. pag. 278.
- Disputatio IV. De Contrac-  
tum materia. pag. 283.
- Seçt. I. Utrum res impossibilis,  
propria, non existens, & in-  
estimabilis possit esse mate-  
ria contractus? ibid.
- Seçt. II. Qualiter res incerta  
possit esse materia contrac-  
tus? pag. 289.
- Seçt. III. Utrum res actu aliena  
possit esse materia contrac-  
tus? pag. 299.
- Subsect. unica: Solvuntur argu-  
menta. pag. 305.
- Seçt. IV. Utrum res alteri de-  
bita possit esse materia con-  
tractus? pag. 308.
- Subsect. unica: Solvuntur argu-  
menta. pag. 315.
- Disputatio V. De Qualificibus  
contractuum. pag. 321.
- Seçt. I. De Contractu condi-  
tionali. ibid.
- Subsect. I. Traditis conditio-  
num

- num naturā, & divisionibus, resolvitur: Quenam actio ex contractu conditionato pendenti conditione oriatur. *ibid.*
- Subsect. II. An, & quomodo obligent contractus sub conditione impossibili? *pag. 328.*
- Subsect. III. Quid dicendum sit de conditionibus substantiæ contractus contrariis, ac turpibus? *pag. 332.*
- Subsect. IV. Utrum actio, & obligatio ex contractu conditionato transeat ad heredes? & An in omni contractu sub conditione negativā habeat locum cautio Mutiana? *p. 339.*
- Subsect. V. Utrum purificatā conditione contractus sub illa celebratus perficiatur sine no-
- vo consensu? *pag. 348.*
- Subsect. ultima: Solvuntur argumenta. *pag. 355.*
- Sect. II. De Contractu alternativo. *pag. 362.*
- Subsect. I. Quenam obligatio oriatur ex contractu alternativo, dum res existant? Et quæ, dum aliqua ex illis perit? *ibid.*
- Subsect. II. De Alternativa circa personas. *pag. 370.*
- Subsect. ultima: Cujus sit, eligere in alternativis ultimarum voluntatum? Et, An jus eligendi transmittatur ad heredes? *pag. 373.*
- Sect. ultima: Reliquæ contractuum qualitates summæ in expenduntur. *pag. 377.*

IN



# INDEX DISPUTATIONUM,

SECTIONUMQUE, QUÆ IN HOC DE TESTAMENTIS TRACTATU CONTINENTUR.

- D**ISPUTATIO I. Natura testamenti, & ea quæ ipsum concernunt, expenduntur. *p. 384.*
- Sectio I. Cujus Juris sit potestas testandi, & quid sit Testamentum? *pag. 385.*
- Subsectio unica: Argumenta solvuntur. *pag. 389.*
- Sect. II. Utrum in foro conscientie valeat Testamentum non privilegatarum minas solemnne? *pag. 393.*
- Subsect. I. Quotplex sit testamentum, & quæ solemnitates requirantur pro scripto; & nuncupativo? *ibid.*
- Subf. II. Aliquibus notatis traditur nostra sententia. *p. 396.*
- Subsect. III. Solvuntur argumenta. *pag. 402.*
- Sect. III. Dubia aliqua circa solemnitates à Jure Canonico requisitas pro Testamentis. *p. 410.*
- Sect. ultima: Utrum Testamentum per remissionem ad schedulam privatam valeat, ut nuncupativum; & aliqua de Codicillis enodantur? *p. 415.*
- Disputatio II. Quibus modis Testameta infirmantur. *p. 420.*
- Sect. I. Quomodo Testamentum infirmetur irritatione? *ibid.*
- Sect. II. Quomodo Testamentum rite factū rūpatur per subsequens Testamentum? *p. 428.*
- Sect. III. Utrum Testamentum, cui

- cui iuramentum radicitè de non revocando, possit rumpi, per subsequens Testamentum? pag. 426.
- Subsect. unica: Solvuntur argumenta. pag. 432.
- Seçt. ultima: De Aliis casibus, in quibus prius Testamentum rumpitur, & præsertim nativitate posthumi. pag. 440.
- Disputatio III. De Hæredibus instituendis. pag. 443.
- Seçt. I. Qui non possunt institui hæredes, & verum, interficiens testatorem, amittit statim hæreditatem? pag. 444.
- Subsect. I. Aliquibus notatis qui hæredes institui prohibentur, cursum enumerantur. ibid.
- Subsect. II. Traditor nostra sententia circa interfectorem testatoris. pag. 447.
- Subsect. III. Solvuntur argumenta. pag. 451.
- Seçt. II. Quid Juris sit, si plures hæredes instituantur? pag. 455.
- Seçt. III. Quo sensu verum sit, nullam Patrum partim testatorem, partim intestatum posse decedere? pag. 459.
- Seçt. IV. Utrum institutio iure certa, vel quota cum prohibitione ad alia bona valeat in ratione testamenti? sine Autem institutio competat jus accrescendi? pag. 463.
- Subsect. unica: Solvuntur argumenta. pag. 469.
- Disputatio IV. De Conditionibus institutionum, sive de Institutionibus sub conditione. pag. 477.
- Seçt. I. Quæ certa sunt in iure circa institutiones conditionatas expenduntur. ibid.
- Seçt. II. Utrum institutio sub conditione impossibili tenetur? Et quæ conditiones censentur impossibiles? pag. 482.
- Subsect. unica: Solvuntur argumenta. pag. 487.
- Seçt. III. Quid Juris circa conditiones turpes adjectas institutionibus? pag. 493.
- Disputatio V. De Hæredibus necessariis, & eorum exheredatione, aut præteritione. pag. 498.
- Seçt. I. Quomodo filii respectu parentum, & parentes respectu filiorum sint hæredes necessarii? ibid.
- Subsect. unica: Solvuntur argumenta. pag. 505.
- Seçt. II. De Exheredatione, & præteritione hæredum necessariorum. pag. 511.
- Subsect. unica: Solvuntur argumenta. pag. 519.
- Seçt. III. De Renuntiatione legitime, & pacto meliorandi, aut non meliorandi. pag. 523.
- Subsect. I. Aliqua scito dignissima, & ad dicendum intelligentiam admodum necessaria supponuntur. ibid.

- telligentia referantur. ibid.
- §. II. Traditur, & fulcitur nostra sententia. pag. 568.
- §. III. Præcaventur solutiones aliquæ, quæ pro argumentis præjactis excogitari possunt, illarumque impugnatione asserum nostrum firmius stabilitur. pag. 571.
- §. IV. Vindicatur conclusio ab argumentis ex lege 6. & aliis depromptis, atque illationes aliquæ expenduntur. pag. 579.
- Quæstio II. Ad legem 10. Tauri. Utrum filii naturales in consortio legitimorum possint lucrari ex testamento paterno aliquid ex bonis patris supra quintam. pag. 585.
- §. I. Status quæstionis aperitur, & aliqua pro decisione præmittuntur. ibid.
- §. II. Difficultatis punctum resolvitur, lexque Taurina regitur. pag. 593.
- Seçt. II. Diversis conclusionibus dubia in iure circa pactum de renuntiatione, & melioratione expèduntur. p. 527.
- Subsect. III. Argumenta solvuntur. pag. 533.
- Seçt. IV. De iure transmissivis. pag. 538.
- Seçt. V. Utrum ille cui substitutus vulgaris fuit datus, possit transmittere iure, vel fuitatis, vel sanguinis, vel de liberandi? pag. 541.
- Seçt. ultima: De Collatione bonorum. pag. 549.
- Appendix ad Leges Sextam, & Nonam Tauri. pag. 561.
- Quæstio I. Utrum valeat reciproca institutio inter conjuges, quorum aliquis, vel uterque habeat ascendentes legitimos, Descendentes verò nullos tempore mortis. p. 562.
- §. I. Retegitur controversiæ casus, & aliqua pro illius in-

FINIS.

204 # 2.5 # 2